

PROJECTEN

SOCIAAL-ECONOMISCHE

Oproep tot projecten

• Culturele en artistieke projecten en ontsluiting van de wijk •

- **Drager:** oproep tot projecten om één of meer in aanmerking komende VZW's/organisaties te selecteren
- **Samenwerking:** Gemeente Sint-Agatha-Berchem
- **Doelgroep:** VZW's en organisaties uit de culturele en/of artistieke sector + de bewoners

HUIDIGE TOESTAND & VASTSTELLINGEN

Binnen de perimenter is er geen cultuuraanbod, hoewel de bewoners vragende partij zijn voor activiteiten en ontmoetingsplaatsen. Er zijn ook weinig zichtbare artistieke interventies in de publieke ruimte (behalve het kunstwerk ter ere van V. Bourgeois en het fresco op het Initiatiefplein).

De wijk is vandaag ook nauwelijks bekend, is geïsoleerd en heeft bij sommigen zelfs een kwalijke reputatie, ondanks haar erfgoedkundige kwaliteiten en de internationale erkenning voor haar bouwkundig ontwerp. Tegelijk is er sprake van een symbolische grens en een afstand met de culturele centra De Kroon en Archipel 19, die voorbij het Schweitzerplein liggen.

SUCCESSVOORWAARDEN

- Als er onvoldoende kandidaturen zijn voor de volledige duur van het DWC, de oproep jaarlijks herhalen
- Communiceren over activiteiten

OMSCHRIJVING OPROEP TOT PROJECTEN

Deze oproep tot projecten richt zich tot VZW's en organisaties die op een participatieve manier culturele en artistieke projecten kunnen opzetten en leiden om de wijk in de verf te zetten, en hierbij de bewoners te betrekken om:

- Het duale karakter - landelijk en modernistisch - van de wijk in de verf te zetten
- Samen met de bewoners (als ambassadeurs, auteurs, levend geheugen enz.) het bouwkundig en natuurlijk erfgoed van de wijk tot zijn recht te laten komen
- Gebruikmaken van verschillende expressievormen, uiteenlopende media en verschillende profielen
- De wijk ontsluiten en 'lokaal toerisme' aanmoedigen en hierbij de nabijheid van de Zavelenberg als troefkaart uitspelen

VERWACHTE RESULTATEN

- Een wijk die invloed uitstraalt op haar omgeving
- Bewoners die weer trots zijn op hun wijk
- Culturele en artistieke evenementen die zorgen voor dynamiek in de perimenter en ontmoetingen in de hand werken

FINANCIËLE PARTNERS

TOTAALBEDRAG = 236.000 €
Budget 100% DWC Gewest

FASERING

begin 2023	Bekendmaking oproep tot projecten, indiening van de kandidaturen, selectie van één of meerdere projecten
2023 - 2026	Start van de projecten, jaarwerking en evaluatie
eind 2026	Voor de DWC-subsidies en -begeleiding stoppen, uitgebreid communiceren over de opgezette projecten om de perimeter in de verf te zetten en mensen er naartoe te lokken

REFERENTIES OF VOORBEELDEN

- Tijdelijke installaties, tentoonstellingen of permanente installaties, liveshows - theatervoorstellingen - lezingen - andere
- Erfgoed- en cultuurwandeling, educatieve, ludieke en informatieve borden
- Minikunstwandeling (naar analogie met kunstenaarswandelingen zoals die in verschillende Brusselse gemeenten bestaan)
- Vrouwen in de kijker plaatsen tijdens een specifieke wandeling/artistiek project
- Het modernistische erfgoed van de Wijk in de verf zetten en met de bewoners een project opzetten rond de toekomstige modelwoning die binnenkort in het kader van de renovatie van de woningen in de Wijk wordt ingericht

EVALUATIE-INDICATOREN

- Aantal ingediende kandidaturen op de oproep tot projecten
- Aantal gerealiseerde culturele en/of artistieke projecten per jaar
- Aantal georganiseerde culturele evenementen
- Aantal betrokken bewoners
- Tevredenheid van de bewoners

REFERENTIES

Collectif Etc, Le Détour de France, Brussel

On~de Senne, Constructlab en Atelier Made, Poincarélaan

Buitenkunstinstantie, Patrimoine à roulettes

• Projecten voor het opzetten van zero-afvalacties •

- **Drager:** Oproep tot projecten om één of meer in aanmerking komende VZW's/organisaties te selecteren
  - **Samenwerking(en):** Gemeente en OCMW van Sint-Agatha-Berchem, OVM
  - **Doelgroep:** Comensia
- VZW's en organisaties actief op het vlak van hulpbronnen + de bewoners van de perimeter

HUIDIGE TOESTAND & VASTSTELLINGEN

Hoewel netheid op het eerste gezicht geen prioriteit lijkt te zijn voor de perimeter, werden wel verschillende sluisstortplaatsen in kaart gebracht. Door de terugkerende netheidsproblemen moeten vuilnisophalers vaker de openbare weg schoonmaken.

In de buurt van het Initiatiefplein, langs de Openveldas, staan meerdere glasbollen en afvalcontainers; die kunnen beter worden gebruikt. Er is echter geen bewustmakings- of begeleidingsproject en er worden geen acties opgezet.

Het lopende project van de Kringloopwinkel Noordwesten is een kans om aan te grijpen.

SUCCESSVOORWAARDEN

- Goede afstemming met het PP.6 project: Van bewustmaking naar actie ondernemen
- Aangepaste activiteiten voor de verschillende doelgroepen voorstellen
- Als er onvoldoende kandidaturen zijn voor de volledige duur van het DWC, de oproep jaarlijks herhalen

OMSCHRIJVING OPROEP TOT PROJECTEN

Deze oproep tot projecten richt zich tot verenigingen en organisaties die collectieve acties opzetten om het sorteren te verbeteren, met het oog op de recyclage en het beheer van afval in de ruime betekenis en om hulpbronnen te hergebruiken (van preventie tot verbranden met energierecuperatie volgens de Ladder van Lansink) :

- Het is de bedoeling om bewoners zelf actie te laten ondernemen (het 'bewustmakings'-aspect gebeurt tijdens het publieke project PP.6 Naar meer duurzame praktijken).
- Mikken op een collectieve aanpak (sociale cohesie, leren van leeftijdsgenoten)
- Alle leeftijden warm maken en de manuele vaardigheden van vrouwen in de verf zetten
- Er wordt gewezen op de kansen die de sociale woningsite biedt, met name door de renovatie en de komst van nieuwe bewoners

VERWACHTE RESULTATEN

- Gewoontes van bewoners veranderen zodat ze zich meer verantwoord gaan gedragen
- Genieten van een nettere wijk

FINANCIËLE PARTNERS

TOTAALBEDRAG = 115.000 €
Budget 100% DWC Gewest

FASERING

begin 2023	Bekendmaking oproep tot projecten, indiening van kandidaturen, selectie van één of meerdere projecten
2023 - 2026	Start van de projecten, jaarwerking en evaluatie
eind 2026	Vinden van subsidies (bij Leefmilieu Brussel - zero afval, Becircular enz.) om bepaalde projecten voort te zetten na afloop van het DWC-programma

REFERENTIES OF VOORBEELDEN

- Begeleidingsproject om afval te verminderen (workshops voor volwassenen, jongeren, kinderen): het gebruik verminderen, hergebruiken en recyclen, zelf maken en herstellen, doneren en recupereren enz.
- Een geefwinkel/gratis winkel/LES (local exchange system - lokale ruileconomie) opzetten in een leegstaand lokaal op het gelijkvloers
- Collectief project (type Repair Café, naaiatelier, kookworkshops om verspilling tegen te gaan enz.) in een leegstaand lokaal op het gelijkvloers
- begeleiden van een project om een 'minirecyclingcentrum' op te zetten, met de inrichting en terbeschikkingstelling van een ruimte waar containers voor verschillende afvalfamilies kunnen staan, eventueel met een luik sociaal-professionele integratie (SPI) of gelinkt aan het BZLW-project
- Collectieve inzameling op publieke ruimtes

EVALUATIE-INDICATOREN

- Aantal opgezette acties en initiatieven
- Aantal deelnemers en betrokkenen
- Peilen naar de ervaring van de deelnemers: was er in de praktijk een verbetering merkbaar of niet?
- Algemene netheid van de publieke ruimtes en respect voor het milieu

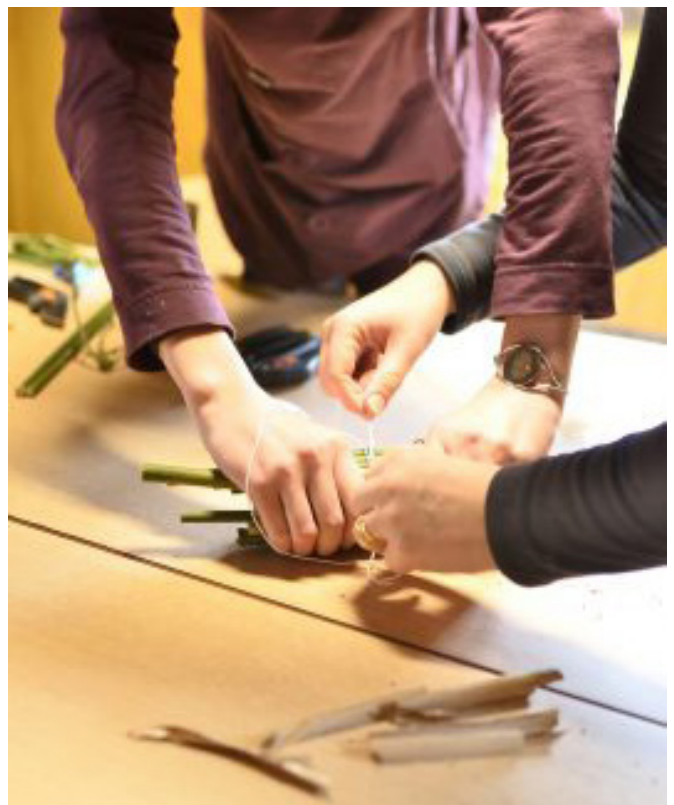
REFERENTIES

Collectieve inzameling, ER-project in Central Gardens, Anderlecht

Repair Café, Recyclart, Brussel

Workshops, cursussen, bezoeken en stages van de VZW Tournesol

· Projecten voor en door vrouwen in de wijk ·

- **Drager:** Oproep tot projecten om één of meer in aanmerking komende VZW's/organisaties te selecteren
- **Samenwerking(en):** De gemeenten Sint-Agatha-Berchem en Koekelberg, scholen in de buurt, gemeentelijke projecten
- **Doelgroep:** VZW's en organisaties actief op het vlak + vrouwen (of personen die zich als vrouw definiëren) en jonge meisjes die in (buurt van) de perimeter wonen (inclusief cisgender-, transgender-, intersekse-, inter- en niet-binaire vrouwen).

HUIDIGE TOESTAND & VASTSTELLINGEN

Gelijke kansen moeten in het algemeen en in het bijzonder in sociale woonwijken worden bevorderd. In de DWC-perimeter bestaat er nog geen preventie- of bewustmakingscampagne en worden er nog geen acties opgezet rond de plaats van de vrouw.

In de Moderne Wijk zijn een groot aantal van de huishoudens eenoudergezinnen: 20%, tweemaal meer dan het gewestelijk gemiddelde. 21% van de vrouwen tussen 20 en 49 jaar in de Moderne Wijk zijn alleenstaande moeders. Tijdens onze participatieve acties lieten heel wat bewoners ons terecht weten dat ze willen dat er opnieuw in hun wijk wordt geïnvesteerd met acties die aan hen zijn gewijd.

SUCCESVORWAARDEN

- goede communicatie verzekeren om ook de minst zichtbare en aanwezige vrouwen te betrekken
- kiezen voor complementaire projecten en waar mogelijk synergieën bevorderen
- Als de projecten niet de volledige duur van het DWC dekken, de oproep jaarlijks herhalen
- synergieën met andere DWC-projecten: bewustmaking wijkagenten, inrichten van activiteiten voor en door vrouwen in het licht van de BZLW enz.

OMSCHRIJVING OPROEP TOT PROJECTEN

Deze oproep tot projecten richt zich tot organisaties die met en voor vrouwen lonende projecten opzetten om te ijveren voor meer gelijkheid tussen vrouwen en mannen en voor een betere positie van vrouwen, ongeacht hun leeftijd, cultuur of beroep.

Die kunnen in de publieke ruimte plaatsvinden, in eerste instantie in de wijkantenne of bij LISA, en op termijn in het Solidariteitshuis of andere voorzieningen in de perimeter. Het is de bedoeling om voor de inrichting van specifieke lokalen synergieën tot stand te brengen.

Verskillende acties kunnen hiervoor in aanmerking komen:

- permanenties, counselingdiensten, persoonlijke begeleiding, juridische bijstand
- deelname aan burgerraadplegingsprocessen
- empoweren van burgers rond een project dat kadert in de oproep tot burgerprojecten en begeleiding bij de uitvoering
- zich de publieke ruimtes weer eigen maken
- specifieke workshops en activiteiten alleen voor vrouwen

VERWACHTE RESULTATEN

- Vrouwen moeten zich de wijk weer eigen maken
- Vrouwen actief betrekken bij het leven in hun wijk
- Meer gelijkheid tussen vrouwen en mannen
- Vrouwen betrekken bij activiteiten die hen in de verf zetten

FINANCIËLE PARTNERS

TOTAALBEDRAG = 115.000 €
Budget 100% DWC Gewest

FASERING

begin 2023	Bekendmaking oproep tot projecten, indiening van kandidaturen, selectie van één of meerdere projecten
2023 - 2026	Start van de projecten, jaarwerking en evaluatie
eind 2026	Voor de DWC-subsidies en -begeleiding stoppen, uitgebreid communiceren over de opgezette projecten om de perimeter in de verf te zetten en mensen er naartoe te lokken

REFERENTIES OF VOORBEELDEN

- Belevingswandelingen in de perimeter en voorstelling van de resultaten in of in de nabijheid van de collectieve voorzieningen
- Eerbetoon aan vrouwen en hun competenties: verkenning- en communicatieworkshops, straatnamen wijzigen enz.
- Specifieke activiteiten alleen voor vrouwen: praatcirkels, dans- of yogalessen, DHZ-lessen over dagelijks onderhoud en reparaties enz.
- betrekken van vrouwen bij de DWC-bouwprojecten en projecten voor de publieke ruimte: oproep, participatie, verkenningwandelingen en aanbevelingen formuleren (boekje) voor de projectontwerpers

EVALUATIE-INDICATOREN

- Aantal ingediende kandidaturen op de oproep tot projecten
- Aantal opgezette projecten
- Aantal betrokken bewoonsters per project en per jaar
- Tevredenheid van de bewoonsters (jaarlijkse evaluatie via formulieren of mondeling)

REFERENTIES

GARANCE-brochure, lezing debatt

Bezoek aan het begijnhof van Brussel, VZW L'architecture qui dégenre

Vertelwandeling onder vrouwen, ERU voor DWC Magritte

• Rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpdienst voor jongeren •

- **Drager :** Aanduiding van een AMO na de oproep tot projecten
- **Samenwerking(en) :** De gemeente Sint-Agatha-Berchem, het OCMW, de scholen in de wijk, het jeugdhuis van Sint-Agatha-Berchem, de VZW Cohésion Sociale, de toekomstige ruimte 'Berchem Digitaal' enz.
- **Doelgroep :** Jongeren uit de wijk en daarbuiten (inclusief de leerlingen, niet zozeer de bewoners), tussen 0 en 25 jaar

HUIDIGE TOESTAND & VASTSTELLINGEN

De perimeter wordt gekenmerkt door een groot aantal scholen met een groeiend aantal leerlingen. De scholen kampen nu echter al met een tekort aan collectieve ruimtes en specifieke buitenschoolse voorzieningen, waardoor sommige jongeren in de wijk rondhangen.

De Moderne Wijk telt ook het grootste aantal jongeren (12-17 jaar) in het hele Brusselse Gewest en een groot aandeel twintigers.

Tijdens ontmoetingsmomenten met jongeren bleek dat velen nood hebben aan activiteiten en aan ondersteuning bij het zoeken naar opleidingen, hoger onderwijs of beroepsopleidingen die hen interesseren. Een aantal van hen doet graag aan (bal)sporten, maar anderen voelen zich helemaal niet aangetrokken door fysieke activiteiten en vinden geen alternatieven. Ze willen allemaal meer activiteiten of projecten waar ze voldoening uit kunnen putten.

SUCCESSVOORWAARDEN

- Ter beschikking stellen van lokalen (eventueel met de hulp van de gemeente, de stedenbouwkundige diensten en Comensia): LISA-antenne, lokalen VZW Cohésion Sociale Samenwerkersplein enz.)
- Zoeken van bijkomende subsidies (FRANSE GEMEENSCHAP Jeugdhulp, bijscholing enz.) Om het project te consolideren en te bestendigen als eerste AMO van Sint-Agatha-Berchem
- Ontwikkelen van synergieën met activiteiten voor jongeren in het kader van toekomstige sociaal-economische projecten van het dvc (bv. PP.3 Berchem digitaal en PP.5 Sport voor iedereen)

OMSCHRIJVING OPROEP TOT PROJECTEN

Deze oproep tot projecten focust op het opzetten of aantrekken van een AMO (rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpdienst) die Jeugdhulp aanbiedt. Die moet jongeren uit de wijk sociale en educatieve bijstand bieden, waardoor ze zich volop kunnen ontplooiën.

De AMO moet de projecten van jongeren steunen en een oplossing zoeken voor hun (familiale, administratieve, juridische, educatieve enz.) problemen. Dat kan gaan van huiswerkhulp tot het vastleggen en doorvoeren van collectieve projecten die tegemoet komen aan de verwachtingen, wensen en behoeften van de jongeren.

AMO werkt rond drie pijlers: individu, gemeenschap en collectieve acties. In alle drie de gevallen legt de AMO het interventiekader vast op basis waarvan projecten kunnen worden opgezet waar de jongeren voldoening uit putten en die hen vlotter toegang bieden tot cultuur, leerkanalen enz.

VERWACHTE RESULTATEN

- Jongeren die weer vertrouwen hebben in zichzelf en in de hulp die voor hen beschikbaar is
- Minder jongeren die rondhangen in de publieke ruimte en die zorgen voor spanningen
- Minder slechte resultaten en schooluitval onder jongeren

FINANCIËLE PARTNERS

TOTAALBEDRAG = 175.000 €
Budget 100% DWC Gewest

FASERING

begin 2023	Bekendmaking oproep tot projecten, indiening van kandidaturen, selectie van één of meerdere projecten
2023 - 2026	Start van de projecten, jaarwerking en evaluatie
eind 2026	Zoeken van bijkomende subsidies om AMO te bestendigen

REFERENTIES OF VOORBEELDEN

- Groepsdiscussies en ondersteuning voor collectieve projecten
- Persoonlijke begeleiding
- Straatwerk
- Culturele activiteiten (theater, radio-uitzending enz.)
- Specifieke sportactiviteiten

EVALUATIE-INDICATOREN

- Oprichten van een AMO
- Aantal betrokken jongeren per jaar
- Aantal begeleidingen/activiteiten/opgezette projecten per jaar
- Tevredenheid van de jongeren (jaarlijkse evaluatie, via formulieren, mondeling of op een andere manier)

REFERENTIES

AtMOsphères, Schaarbeek

CEMO Sint-Gillis, Moricharplein

SOS Jeunes - Quartier Libre AMO, DWC Atheneum, Elsene

AP.6

PARTICIPATIEF BUDGET

• Budget voor burgerinitiatieven •

- **Drager:** Gemeente Sint-Agatha-Berchem
- **Samenwerking(en):** /
- **Doelgroep:** Burgers uit de wijk + eventueel VZW's ter ondersteuning

HUIDIGE TOESTAND & VASTSTELLINGEN

De bevolking heeft behoefte aan ontmoetingen en acties om sociale banden aan te halen. De associatieve dynamiek is aanwezig, maar nog te zwak, hoewel veel bewoners bereid lijken om hieraan iets te doen.

Tijdens de participatiemomenten werden veel ideeën naar voren gebracht. Een aantal daarvan zullen niet in het kader van het DWC kunnen worden gerealiseerd. Ze verdienen echter een kader waarin dit toch kan gebeuren.

OMSCHRIJVING OPROEP TOT PROJECTEN

Deze oproep tot projecten heeft de vorm van een specifiek budget voor lokale burgerinitiatieven. Het budget dat voor iedereen beschikbaar is, biedt de bewoners (eventueel in samenwerking met een VZW) de gelegenheid om projecten te realiseren die hen na aan het hart liggen.

Het totale budget wordt over 4 uitvoeringsjaren gespreid. De oproep tot burgerprojecten wordt elk jaar opnieuw bekendgemaakt en een jury bepaalt welke projecten worden gesubsidieerd. De toekomstige verantwoordelijke voor sociaal-economische projecten heeft als opdracht deze te ondersteunen en in goede banen te leiden.

VERWACHTE RESULTATEN

- Bewoners die door hen gekozen lokale initiatieven uitvoeren die de buurt ten goede komen en anderen ertoe aanzetten een project voor te stellen met een participatief budget
- Bewoners die een groep vormen en solidariteit nieuw leven inblazen om een gemeenschappelijk project op te zetten en uit te voeren
- De weinige lokale sociale organisaties die met de bewoners een nieuwe dynamiek tot stand brengen
- Nieuwe sociale organisaties naar de wijk halen
- Aantrekken van nieuwe sociale structuren in de wijk

FINANCIËLE PARTNERS

TOTAALBEDRAG = 100.000 €
Budget 100% DWC Gewest

FASERING

2022	Bekendmaking oproep tot projecten, informatiebijeenkomsten, bewustmaking en mededinging over het budget
2023	Indiening van kandidaturen, samenstelling van jury's, selectie van een of meerdere projecten
2023 - 2027	Start van projecten, jaarlijkse werking en evaluatie, oproep herhalen wanneer er nog budget beschikbaar is

SUCCESSVOORWAARDEN

- De jury moet bestaan uit bewoners, vertegenwoordigers van de gemeente, van OVM Comensia en van het Gewest (Directie Stadsvernieuwing);
- De oproep tot projecten wordt voorgesteld als een gelegenheid tot dialoog, tot het samenbrengen van ieders belangen en waar mogelijk tot het zoeken naar synergieën tussen projecten (op te nemen in het oproepreglement);
- Over de oproepen tot projecten moet uitgebreid met alle lagen van de bevolking worden gecommuniceerd. Aantrekkelijke informatiebijeenkomsten bieden de gelegenheid om het proces goed uit te leggen en de bewoners warm te maken om projecten voor te stellen of in de jury te zetelen;
- Een zekere flexibiliteit in de jaarbudgetten hanteren: als er echt veel interessante projecten in het eerste jaar worden voorgesteld, beginnen met de uitvoering en het gespreide budget later recupereren.

EVALUATIE-INDICATOREN

- Aantal uitgevoerde projecten
- Aantal betrokken burgers + jongeren + VZW's
- Kwaliteit van de projecten
- Kwaliteit van de begeleiding door de gemeentelijke diensten
- Representativiteit van de bewoners in de projectselectiejury
- Jaarlijkse follow-up van de projecten, evaluatie, bijstand en ondersteuning

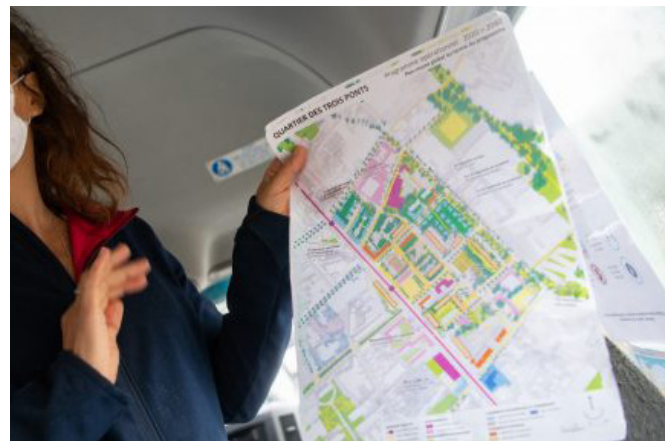
REFERENTIES

Promotie participatief budget DWC Stephenson, 2019

Participatief budget Stad Brussel, 2018

Participatief budget Roubaix, ROubaiXXL